

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการจัดการวารสารของห้องสมุดในศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในด้านงานบริหารงานเทคนิค และงานบริการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในงานวารสาร รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการวารสารของห้องสมุดในศูนย์ประสานงานฯ ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งจะกล่าวถึงประชากร เครื่องมือในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการจัดการวารสารของห้องสมุดในศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เฉพาะที่เป็นแหล่งบริการสารนิเทศเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 16 แห่ง จำแนกเป็นกลุ่มห้องสมุดเฉพาะ 12 แห่ง โดยสังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 10 แห่ง จากหน่วยงานเอกชน จำนวน 2 แห่ง และกลุ่มห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดเฉพาะ

สังกัดหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ

1. กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ
2. ฝ่ายสารนิเทศและบริการ กองแผนงาน กรมพัฒนาส่งเสริมพลังงาน
3. ห้องสมุดกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
4. ห้องสมุดมาตรฐาน ฝ่ายห้องสมุดและสารสนเทศ
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
5. ห้องสมุดสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ
6. ห้องสมุดสำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

7. ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ
สิ่งแวดล้อม
8. ศูนย์ข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญา
9. ศูนย์สารสนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
10. ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

สังกัดหน่วยงานเอกชน

11. ศูนย์สารสนเทศทางเทคโนโลยี สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
12. ศูนย์สารสนเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

13. งานบรรณาสารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
14. ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
15. ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
16. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้รับผิดชอบงานวารสารของห้องสมุดทั้ง 16 แห่ง ฯลฯ
1 คนรวมจำนวนทั้งสิ้น 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ (ภาคผนวก) เพื่อเก็บข้อมูลการ
สัมภาษณ์บรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบงานวารสาร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำในช่องว่าง
ได้แก่ ชื่อและตำแหน่งของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการวารสารของห้องสมุดในศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในงานวารสาร ลักษณะคำถามเป็นแบบกำหนดข้อความให้เลือกตอบ โดยจำแนกคำถามในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านงานบริหาร จำแนกเป็น โครงสร้างการบริหารงานวารสาร งบประมาณ บุคลากร รูปแบบ และจำนวนทรัพยากรวารสาร

ด้านงานเทคนิค จำแนกเป็น การคัดเลือกและจัดหา การเตรียมวารสารเพื่อบริการ (การตรวจรับและลงทะเบียน การทวงถาม การเขียนเล่มและจัดเก็บ) และการทำเครื่องมือช่วยค้น

ด้านงานบริการ จำแนกเป็น ประเภทของบริการวารสารที่ห้องสมุดจัดให้ผู้ใช้ และระเบียบการยืม รวมทั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดทั้งในศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และห้องสมุดอื่นนอกเหนือศูนย์ประสานงานฯ

ตอนที่ 3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการวารสารของห้องสมุดในศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจำแนกคำถาม เป็นปัญหาด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ ตลอดจนปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในศูนย์ประสานงานสารนิเทศ ฯ และข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหา ลักษณะของคำถามเป็นการวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ โดยกำหนดช่วงความถี่ของระดับปัญหาเป็น 3 ระดับคือ

ระดับค่าคะแนน 3 หมายความว่า ผู้ตอบมีปัญหาดตรงกับข้อความนั้น ๆ มาก

ระดับค่าคะแนน 2 หมายความว่า ผู้ตอบมีปัญหาดตรงกับข้อความนั้น ๆ ปานกลาง

ระดับค่าคะแนน 1 หมายความว่า ผู้ตอบมีปัญหาดตรงกับข้อความนั้น ๆ น้อย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นได้นำไปทดสอบเก็บข้อมูลในห้องสมุดเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และสถาบันอุดมศึกษา 4 แห่ง ที่ไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลทางเทคโนโลยี บริษัทปูนซิเมนต์ไทยจำกัด สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ห้องสมุดวิทยาลัย

* ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ปีโตรเลียมและปิโตรเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดสถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบงานวารสาร แห่งละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 4 คน

ผลจากการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมีคำถามไม่ชัดเจนบางส่วน ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้คำถามชัดเจนขึ้นสำหรับผู้ตอบดังนี้

หน้า 5 ข้อ 1.3.4 “ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในงานวารสาร” เดิมจำแนกย่อยเป็นความร่วมมือด้านงานบริหาร งานเทคนิค งานบริการ ได้ตัดรายละเอียดของการจำแนกออกเหลือเพียง “ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในงานวารสาร”

หน้า 12 เพิ่มคำถาม ข้อ 2.4.7 อีก 1 ข้อ คือ “เมื่อทวงวารสารครั้งแรกแล้วไม่ได้รับห้องสมุดทวงถามซ้ำหรือไม่”

ข้อ 2.4.8 ปรับแก้ข้อความจากเดิม “ในกรณีไม่ได้รับวารสารที่ทวงถาม” เป็น “ในกรณีไม่ได้รับตัวเล่มวารสารที่ทวงถาม”

หน้า 12 ภายใต้อำนาจ การเขียนเล่มและการจัดเก็บ เพิ่มคำถาม 1 ข้อ เป็นข้อ 2.5.1 คือ “ห้องสมุดของท่านเขียนเล่มวารสารหรือไม่”

หน้า 13 ข้อ 2.5.7 เพิ่มเติมคำถามจากข้อความเดิม คือ “ในกรณีที่ถือตัวเล่มวารสาร ห้องสมุดเรียงลำดับเล่มเขียนอย่างไร” เป็น “ในกรณีที่ถือตัวเล่มวารสาร ห้องสมุดเรียงลำดับเล่มเพื่อส่งเขียนอย่างไร”

หน้า 14 ข้อ 2.5.9 “ห้องสมุดของท่านมีการจัดทำข้อมูลการเขียนเล่ม (Binding Instruction) หรือไม่” เดิมมีคำตอบให้เลือกว่ามี หรือ ไม่มี เท่านั้น ได้แก้ไขปรับปรุงโดยจำแนกรายละเอียดเพิ่มเติมภายใต้คำตอบมี ว่าอยู่ “ในรูปบัตร ในรูปกระดาษใส่แฟ้ม อื่น ๆ โปรดระบุ.”

หน้า 16 ข้อ 3.5 เพิ่มตัวเลือกของคำตอบอีก 2 ข้อ คือ “ทำดรรชนีเฉพาะวารสารภาษาไทย” และ “ทำดรรชนีเฉพาะวารสารภาษาอังกฤษ”

หลังจากปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น โดยส่งแบบสัมภาษณ์ถึงผู้รับผิดชอบงานวารสารของห้องสมุดในศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จำนวน 16 คน โดยผู้วิจัยนัดหมายทางโทรศัพท์เพื่อเข้าสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามวัน เวลาที่กำหนด ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ในระหว่าง เดือน ตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2539

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สภาพการจัดการวารสารในด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในงานวารสาร นำมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการวารสารในด้านงานบริหาร ด้านงานเทคนิค และงานบริการ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในงานวารสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

2.1 การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแต่ละข้อ}$$

$$f = \text{ความถี่}$$

$$X = \text{คะแนนน้ำหนักความคิดเห็นประจำข้อ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบ}$$

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ดังนี้

2.50 - 3.00 หมายถึง มีปัญหามาก

1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาน้อย

2.2 การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

$$S.D. = \text{ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$f = \text{ความถี่}$$

$$X = \text{ค่าน้ำหนักของคำตอบ}$$

$$N = \text{จำนวน ทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละข้อ}$$

3. ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ตามจำนวน

คำตอบ

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในบทที่ 4 และสรุป อภิปรายผลนำเสนอใน

บทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย